

Bokanmälningar

***Kenneth Abrahamsson &
Mats Myrberg (red):***

Gymnasieskola i utveckling

Boken *Gymnasieskola i utveckling* med Kenneth Abrahamsson & Mats Myrberg som redaktörer (Skolöverstyrelsen, 1986) är en konferensvolym som innehåller 12 fristående bidrag från forskare och politiker.

En genomläsning av volymen ger som omedelbart intryck att bidragen är av synnerligen skiftande kvalitet, från politiska pamfletter till seriösa redovisningar av kvalificerade forskningsprojekt. Personligen fann jag Olof Wennås uppsats om "Vägen till gymnasieskolan för alla" mest litterär och intressant. Wennås beskriver på ett målande och underhållande sätt hur gymnasieskolan vuxit fram via olika politiska utredningar och reformer. Efter att ha läst uppsatsen drar man slutsatsen att det uppenbarligen inte framkommit något nytt under solen sedan den första kyrkoordningen 1541. Resonemang och åtgärder känns välbekanta oavsett vilket århundrade som beskrivs.

Bokens struktur är annars välfunnen med en inledning i form av en politisk pamflett författad av dåvarande utbildningsministern Lena Hjelm-Wallén. Man frapperas av ministrarnas tilltro till skolans förmåga att lösa i stort sett alla problem. Hennes idéer bemöts på ett vetenskapligt strikt sätt av framförallt Eskil Wadensjö, som enkelt och pedagogiskt visar att skolan inte kan lösa ungdomarnas arbets-

marknadsproblem genom att utforma gymnasieskolan som en yrkesskola. Wadensjö får stöd för sina hypoteser av Tors-ten Björkman. Björkman framhåller i sin uppsats att den snabba tekniska utvecklingen gör längre prognoser svåra, vilket förklarar varför företagens internutbildningsprogram får allt större betydelse för "on the job skills". Björkman menar att det är en i det närmaste omöjlig uppgift för skolsystemet att utbilda för framtida specialiserade befattningar. Per Sjöstrand redovisar i sin uppsats starka samband mellan utbildning och sysselsättning; ju bättre utbildade (längre utbildade) desto större sannolikhet för arbete.

Sambandet mellan utbildningsriktning och slag av arbete finner dock Sjöstrand vara svagare. Frågan blir vilken inriktning den framtida gymnasieskolan bör ha. Ekonomerna verkar överens om att den inte bör vara hårt specialiserad utan generell till sin karaktär och att arbetsmarknadsutbildningen bör organiseras som företagsintern utbildning. För att denna internutbildning skall ge avsett resultat måste arbetskraftens grundläggande kunskaper vara goda.

Ett antal uppsatser behandlar pedagogiska frågeställningar. Bo Lindensjö och Ulf Lundgren behandlar i sin uppsats politisk styrning och utbildningsreformer. Uppsatsen pekar på ett inbyggt motsatsförhållande vad avser politisk styrning av utbildningssektorn. Å ena sidan kan utbildningsväsendet uppfattas som ett instrument för förändring av samhälls- och arbetslivsförhållanden, medan å andra sidan förändringarna inom samhälls- och

arbetsliv kräver att utbildningsväsendet anpassar de studerande till de nya förhållandena. Detta innebär att utbildningsväsendet har två uppgifter, dels att påverka utvecklingen, dels att i efterhand anpassa eleverna till den utveckling som de facto redan skett. Denna dubbla uppgift för utbildningsväsendet leder till att beslut om reformer inom utbildningssektorn kanske inte når något av de uppställda målen.

Bokens lay-out och tryck är av "stencilkaraktär" och boken därmed litet tråkig att läsa.

Sammanfattningsvis kan sägas att boken ger en bra översikt över den forskning som bedrivs rörande gymnasieskolan av såväl pedagoger som ekonomer. Det som slår mig är att utbildningsekonomisk forskning är så underrepresenterad och i boken endast omfattar arbetsmarknadsforskning. För oss ekonomer borde detta vara en tankeställare.

Fil dr *PETER STENKULA*
Nordiska ekonomiska forskningsrådet
Lund